

En række tryksager, som skal afleveres efter den gældende lov, men som ikke er beregnet på udgivelse, vil derimod ikke længere være afleveringspligtige. Det drejer sig først og fremmest om materiale, som alene er beregnet til *privat* brug eller *intern* brug i virksomheder, organisationer eller institutioner, hvor offentligheden ikke har fri adgang til materialet, jf. nærmere bemærkningerne til § 1, stk. 3. En del af materialet vil være omfattet af *Lov om offentlige arkiver m.v.* I det omfang det øvrige materiale ønskes indsamlet og bevaret, kan denne opgave i givet fald varetages af arkiverne og andre forskningsinstitutioner med særlig interesse for materialet.

Der er en række grunde, der taler til fordel for udgivelseskriteriet. Nye produktionsformer og publikationsmåder har gjort det hidtidige kriterium forældet. Det virker i dag forholdsvis tilfældigt, hvad der skal afleveres efter den gældende lov. I og med at publikationsformerne og dermed også mangfoldiggørelsesteknikkerne bliver stadigt mere differentierede, bliver det vanskeligt at anlægge et nyt - fælles - kriterium, som er baseret på den anvendte teknik. Kriteriet skal kunne anvendes på alle de forskellige publikationstyper, som kendes i dag, og det skal ikke være nødvendigt at ændre det, hver gang der opstår nye teknologiske muligheder.

Udgivne værker offentliggøres i en endelig form og spredes i form af eksemplarer på samme måde som tryksager. Der kan være tale om, at eksemplarerne fremstilles ved udgiverens foranstaltning. Men den informationsteknologiske udvikling giver også mulighed for, at udgiveren giver brugeren adgang til selv at hjemtage eksemplarer af værket i digital form gennem online netværk.

Ved hjemtagelse forstås, at brugeren kan bestille en transmission og fremstille et eksemplar, jf. § 1 stk. 4 og § 2 stk. 3.

I de tilfælde, hvor værket er udgivet i en online database, og hvor eksemplarfremstillingen ikke foranstalles af udgiveren, men hos den enkelte bruger, bliver afleveringspligten til en pligt til at give meddelelse om udgivelsen samt en ret for pligtafleveringsinstitutionen til selv at hjemtage et digitalt eksemplar af værket.

Udgivelseskriteriet forudsætter i overensstemmelse med de basale ophavsretlige principper, at eksemplarspredningen er sket med ophavsmandens samtykke (ophavsretslovens § 8 stk. 2). Heri ligger, at der ikke kan stilles krav om aflevering af eksemplarer, der er fremstillet og/eller spredt uden det fornødne samtykke. Har ophavsmanden imidlertid givet sit samtykke til udgivelsen, kan dette ikke senere tilbagekaldes med den virkning, at de allerede udgivne eksemplarer skal kaldes tilbage.

En række bestemmelser i ophavsretslovens kapitel 2 giver mulighed for en eksemplarspredning, som bør være omfattet af en pligtaflevering, selv om der ikke er tale om udgivelse i ophavsretlig forstand, f.eks. fordi ophavsmanden ikke har givet samtykke til eksemplarspredningen. Det foreslås derfor i § 1, stk. 5 at udvide udgivelsesbegrebet i pligtafleveringslovens forstand til også at omfatte en sådan eksemplarspredning.

Herefter vil følgende udgivelsestyper være omfattet af lovforslaget:

Trykte udgivelser

Udgivelser i form af eksempelvis bøger, seriepublikationer, herunder aviser, blade, tidskrifter, årbøger, beretninger, regnskaber, kataloger, pjecer, teaterprogrammer, foldere, noder, kort og billeder inkl. plakater, vil alle være omfattet af afleveringspligten.

Vedrørende bestillingsudgivelser, også kaldet »publish on demand«, se nærmere nedenfor om § 1, stk. 4.

Vedrørende billeder og plakater bemærkes, at bekendtgørelsen fra 1927 indskrænker litografernes og kunsttrykkernes afleveringspligt til kun at omfatte løse billeder, som hører til afleveringspligtige tryksager eller er portrætter, historiske billeder eller topografiske billeder.

Dette har haft den uheldige virkning, at visse dele af den danske plakatproduktion, som er en vigtig del af kulturarven, ikke er blevet bevaret.

Med det foreliggende lovforslag vil alle trykte billeder, herunder plakater, være afleveringspligtige, såfremt der er tale om udgivelser. Dette gælder også trykte reproduktioner af kunstværker og fotografier.

Det er hensigten fortsat at undtage litografier og andre etbladskunsttryk fra pligtaflevering i medfør af § 9, stk. 3.

Udgivelser i mikroform

Værker, der er udgivet i mikroform, typisk på mikrofiche eller mikrofilm, har hidtil ikke været afleveringspligtige, men vil efter lovforslaget være det.

Fotografiske udgivelser

Fotografier, som mangfoldiggøres med henblik på udgivelse, har hidtil ikke været omfattet af pligtafleveringen, med mindre mangfoldiggørelsen skete ved trykning. Efter lovforslaget vil også fotografiske udgivelser fremstillet ved fotografisk reproduktion, f.eks. som diabilleder eller papirbilleder, være omfattet.